



Plagsom naturverner

Skogeiernes plagsomme skrekk, heltids naturverner, blid sribukk, uoppslitelig optimist. I dag har han sin gladeste dag: Katnosa-Spålen-området skal vernes!

Gjermund Andersen debuterte som naturvernaktivist da han var fjorten. I øsende regnvær, og midt på svarte natta, syklet han inn til Katnosa og nappet opp veistikker. Den unge mann var klar i sin oppfatning: Det skulle såvisst ikke bli noen vei til Spålen, nei!

I dag er han litt brydd over å bli konfrontert med denne ungdomssynden. For det er helst med seriøse argumenter at verneinteressene skal vinne frem.

– Og stikkenappingen rammes vel nå av foreldelsesregelen, humrer han.

Men Gjermund har grunn til mer enn å humre denne fredagen: I dag fremlegger Thorbjørn Berntsen forslag for Regjeringen om å vedta de lenge omstridte verneplanene for Katnosa-Spålen-området: 20 kvadratkilometer gammel-skog, ett av de mest uberørte strøk i Oslos vide omkrets.

– Den aller fineste delen av Nordmarka, jubler Gjermund. 25 år tok det å komme i mål: Fra 1971 og frem til i dag er det fremmet 14 forskjellige verne-

forslag for området. Håp har vekslet med oppgitthet hos naturvernerne. Men Gjermund, daglig leder av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA), har aldri akseptert å gi opp.

Han har hele tiden vært en av frontfigurene i striden om vern av Oslomarka. Aldri hvilende, intenst argumenterende, har aldri akseptert at bynære friluftsområder skal forvaltes av rene næringsinteresser. Bare navnet hans er nok til å fremkalle astmaanfall hos skogeiere og landbruksbyråkrater.

Hadde det ikke vært for hans røslige gestalt, kunne man kalt ham en terrier. Men han gneldrer ikke – er bare ustoppelig og faglig munn-rapp med det han har mest på hjertet: Bevaring av naturens mangfold.

– Er det ikke rart: I Norge har vi 200 000 gravhauger, alle automatisk fredet. Men våre fattige tyve urskoglokaliteter med den viktige biotop-indikator lappkjuke, de er fritt vilt for motorsagen!

Grefsen-gutten Gjermund har trasket stilangs så lenge han kan huske. Han er en arvelig belastet nordmarkselsker. Begge foreldrene er engasjerte skautravere, og har visselig ikke noe imot at deres krøllhodete sønn i snart ti år har vært heltids opptatt med naturvern.

Han fører familietradisjonene videre: Gjermunds egne to småtroll er ikke vonde å få med til skogs – og han er hensiktsmessig gift med en naturforvalter: Aud Stormoen, ikke mindre glad i skau og fjell enn ham.

Så skulle det da også bare mangle at ikke bryllupet i sin tid sto i naturens egen kirke: På toppen av Pershusfjellet nær Spålen, 640 meter over havet. I april. Med prest på skareføre og champagne i ryggsekkene.

– For oss som mer eller mindre passivt følger naturvernernes utrettelig innsats gjennom mediene, virker det som om nederlagene er mange og seirene få. Selv en drivkraft som du må da ha hatt mange tunge stunder?

– Gjøtt om! Spesielt deprimerende har det vært å oppleve hvordan Landbruksdepartementet fører sin skammelige politikk i verneverdige områder. Næringsorienterte byråkrater bærer hovedansvaret for at Oslomarka har mistet så mange naturkvaliteter i de siste tiårene, hevder Gjermund med stor stemme.

– Aldri hatt lyst til å gi opp?
– Da kunne man jo bare lagt seg til å dø, da. Skogen, fjellet, de urørte landskapsrom – de er livet for meg. Jeg skal slåss for almenhetens rett til variert

naturopplevelse så lenge det er pip i meg!

– Men i dag er en gledens dag for deg og dine kamper?

– Det er uhyre viktig at vi nå får til dette vernet ved Katnosa og Spålen. Ikke bare fordi disse områdene er enestående, men like meget fordi det nå synes knesatt at vi må ta vare på skogens biologiske mangfold på en ganske annen og bedre måte enn praksis hittil. Sånn sett er dagens seier et viktig signal også inn i andre truete områder.

– Dessuten, legger Gjermund til, – vi opplever nå et kursskifte generelt: Også skogbrukets folk aksepterer nå kravet om biologisk mangfold i en annen grad enn før.

– Så nå bærer det til Pershusfjell i helgen med mer champagne?

– Vi satser på kaffelars foreløpig. Men i august skal Gro og Thorbjørn inviteres til Spålen. Da!

VEIEN FREM

■ Gjermund Andersens løpebane er ganske svingete: Fra skolegang på Grefsen, Sandaker og «Katta» til befalsskole, så landbruksskole, skogskole, universitetsstudier, jobb som avisbud, platarbeider, dertil sjømann, skogsarbeider, Mar-ka-konsulent, og siden 1986, daglig leder i NOA.

profilen



GJERMUND ANDERSEN

har kjempet for vern av Spålen-området i Nordmarka. I dag blir det fredet i Statsråd.